

МОН України ; Інститут промисловості НАН України. – Маріуполь : ДонДУУ; ІЕП НАН України, 2014. – Вип. 3 (45). – С. 16-20.

2. Дьячкова Ю.М. Страховий ринок в умовах нестабільної економіки / Ю.М. Дьячкова // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії. – 2014. – № 2 (23). – С. 172-176.

СТАН РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО РОЗМІЩЕННЯ АКЦІЙ В УКРАЇНІ, ЯК ІНСТРУМЕНТА ПІДВИЩЕННЯ КАПІТАЛІЗАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Волчков О. Є., аспірант
Інститут проблем ринку та
економіко-екологічних досліджень НАНУ
Науковий керівник: Коваль В. В., д.е.н., доцент
Одеський торговельно-економічний інститут КНТЕУ*

Одним з можливих джерел формування фінансових ресурсів для корпорації може бути випуск акцій. Згідно Закону України «Про інвестиційну діяльність» [1] продаж акцій відноситься до залучених джерел фінансування компаній і для реалізація цього способу фінансування може здійснювати приватне або публічне розміщення акцій. Що стосується емітентів, то їх найбільше турбує публічне розміщення і цінність акційних паперів, адже саме завдяки йому компанії здатні залучати значні грошові кошти. В ст. 28 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» зазначено, що під час первинного розміщення акційних паперів на публічному ринку триває їх неповне відчуження. Підставою тому є опублікування в ЗМІ, або створення великої кількості оголошень у різних ресурсах по продажу акційних матеріалів, зверненого до заздалегідь невизначеної кількості осіб [2].

Метою є визначення концептуальних засад щодо публічного розміщення акцій як механізму розвитку капіталізації підприємств України. Щоб досягнути представлену ціль, потрібно постійно вести аналіз корпорацій і ринку IPO в Україні, а також вміти виокремлювати ті риси, які характеризують державну структуру IPO.

Взявши до уваги офіційне визначення фондової біржі Нью-Йорка (NYSE) IPO (Initial Public Offering) – означає випуск акцій, які здійснює певна приватна компанія. Вона має на меті перетворити ці акції на публічні, щоб залучити більшу кількість фінансових джерел

[3]. Є багато інших понять щодо IPO, але найчастіше це пропозиція базової акції, яка випущена корпорацією, що раніше не випускала звичайні акції публічно. Тобто IPO являє собою інструмент фінансування подальшого розвитку компанії за допомогою відносно «дешевих» ресурсів фінансового ринку за рахунок підвищення рівня публічності компанії.

Саме IPO є сьогодні одним з найважливіших інструментів залучення інвестиційних ресурсів на міжнародних ринках капіталу. Там IPO вважається одним із найбільш важливих та ефективних шляхів залучення коштів. Через публічні розміщення фінансується близько 10-15 % [4] перерахованих інвестицій в основний капітал на ринках розвинених країн. Використання IPO пов'язано з рядом його переваг: обсяг залучених коштів при IPO більший, ніж той, який можна отримати від випуску облігацій або здобуття великого кредитування, кошти залучаються на тривалий період, не потрібне спеціальне забезпечення, використання IPO приводить до зростання пізнаваності і престижу компанії. Що стосується використання IPO в Україні, то необхідно зазначити початковий рівень його розвитку, так як незначна кількість українських корпорацій використовують цей інструмент залучення фінансових ресурсів.

Поки що, тільки невелика кількість українських компаній вивели свої акції на світовий фінансовий ринок. Першою компанією, яка провела IPO на західному ринку, стала Ukrproduct Group, яка займається випуском і торгівлею молочної продукції. У 2005 році ця компанія оголосила про продаж 27,2 % своїх акцій на Alternative Investment Market (AIM) Лондонської фондової біржі [5].

Основні біржі, на яких розміщуються акції українських компаній, є: Варшавська фондова біржа (WSE), Лондонська фондова біржа (LSE) і її альтернативний майданчик (AIM LSE), а також Франкфуртська біржа (FWB). Активне використання Варшавської фондової біржі (WSE) пов'язане з тим, що це єдина біржа, яка має активно працююче представництво в Україні, також вимоги до проспекту емісії на ній дуже близькі до вимог українського законодавства. На сьогоднішній день на WSE торгуються акції одинадцяти найбільших компаній у своїй сфері: десять із них має своє місце на звичному майданчику, а одна – на альтернативному ресурсі під назвою NewConnect.

Всі ці негативні моменти призводять до того, що сьогодні дуже мало компаній використовують такий інструмент залучення фінансо-

вих ресурсів як IPO, а серед тих компаній, які зрозуміли справжню перспективу цього процесу, є певна боязнь недостатності щодо практичного застосування і популярності. Взнявши до уваги саме практику, трошки менше ніж половина усіх випадків українські емітенти зазнають невдачі ще на початку діяльності. Тільки 12 українських компаній, які проводили IPO в 2005-2010 роках, і всього лише п'ять із них змогли принести дохід інвесторам. Це, насамперед, агропромисловий холдинг «Астарта» (середня прибутковість – 75 % річних), також компанія з цієї ж галузі – «Кернел» (54 % річних); корпорація гірничо-металургійного сектора під назвою «Ferrexpo plc.» (45 % річних). Акції інших компаній-емітентів дали зрозуміти інвесторам, що більшість із них неспроможне вести справу в дохід, продемонструвавши сильне падіння. Можна зазначити, що також це було пов'язано з погіршенням ставлення інвесторів до певних галузей економіки або ж незадовільною оцінкою інвесторами самих компаній.

Прикладом такого зниження є акції компанії «Укрпродукт», які при розміщенні (в 2005 році) продавалися по 1,6 \$ за штуку, а в 2007 році акція цієї компанії коштувала вже 0,75 \$. Не можна назвати IPO вдалим, якщо через деякий час після початку торгів ціна на акції різко падає або занадто швидко зростає. Однією з причин таких знижень є невірно визначена ціна розміщення. Згідно з дослідженням американських економістів, оцінки вартості акцій завищуються у середньому на 65% [6].

На початку 2012 року для емітентів та інвесторів на міжнародних ринках склалася несприятлива ситуація. Так, серед українських компаній найбільше падіння показали «Веста» - 70 %, «Агротон» - 56 %, «Садова груп» - 52 %, «Coal Energy» - 24 %, «Кернел» - 10 %. Це значне падіння було викликано погіршенням їхніх фінансових показників в цей період. Необхідно відзначити, що в українській практиці виходу на IPO є певна специфіка. Так, якщо на Заході розміщення акцій, як правило – прерогатива відносно молодих компаній, які лише недавно вийшли на ринок і усвідомили, що для збереження динаміки розвитку їм необхідно стати публічними, а залучення коштів за рахунок емісії облігацій найчастіше здійснюють компанії, представлені на ринку протягом довгого часу і мають досить надійні позиції.

В Україні, як правило, все відбувається інакше: спочатку компанії випускають на ринок облігації, для того щоб заробити репутацію і впізнаваність на фінансових ринках, а вже потім –

розміщують свої акції. Більшість українських компаній є «молодими» компаніями (за західними мірками), проте вже встигли напрацювати певну «історію успіху».

Все ж, у нашій державі багато зроблено відносно IPO, але не всі українські компанії можуть надати зрозумілу західним інвесторам фінансову звітність і документацію, а також з легкістю відмовитися від існуючих схем ведення бізнесу та інше. Наприклад, так само, як і декілька років назад, більше ніж половина керівників компаній продовжують використовувати акції у закритій підписці, до якої мають доступ лише колишні власники. Головним їх завданням є контроль над корпорацією, а також збереження максимальної її цілісності. Шляхом такої підписки зберігається приватність, але страждає загальнодоступність, яка і є визначальним фактором на міжнародній арені.

Висновки. У сучасному світі усі потенційні механізми, які здатні залучити фінансові резерви корпорацій, не є розвиненими у повній мірі. Але беручи до уваги те, що особливості ринкових відносин IPO в Україні були одночасно сформовані - перспективи його розвитку переростуть у наступні етапи: він буде сприяти вирішенню існуючої проблеми пошуку джерел та діючого механізму формування та залучення фінансового ресурсу вітчизняних компаній. Публічне розміщення акцій (IPO) вимагає від підприємств прозорості діяльності, що за умов євроінтеграційних процесів, які охоплюють всі сфери сучасного українського суспільства, сприятиме виходу з кризи вітчизняних підприємств.

Література.

1. Закон України “Про інноваційну діяльність” від 04.07.2002 р. № 40-IV // ВВР. – 2002. – № 36. – С. 266.
2. Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок” від 23.02.2006 // ВВР. – 2006. – С. 31.
3. New York Stock Exchange [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nyse.com/>.
4. Сушко Р. Сучасні тенденції IPO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrbizn.com/finansy/328-suchasn-tendenyi-ro.html>, 2015.
5. Вишнева Е. IPO на рынке Украины — есть шансы! // Информационно-аналитическая газета деньги [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dengi-info.com/archive/article.php?aid=145>, 2015.

6. Резниченко Е. IPO для українських компаній: нелёгкие деньги [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.prostobiz.ua>

ШЛЯХИ ВИХОДУ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ З КРИЗИ

Воскобойников Д. О., студент

Науковий керівник: Сидорченко Т. Ф., к.е.н., доцент

Бердянський державний педагогічний університет

Питання виходу України з кризи, стратегія і тактика по стабілізації, укріпленню та росту національної економіки є дуже актуальними в останні три роки.

Якщо проаналізувати стан української економіки за останні роки, ми побачимо, що ВВП України (в USD) на душу населення за два роки (протягом 2014 і 2015 рр.) зменшився на 55 % (табл. 1) [1].

Таблиця 1 - ВВП України (в USD) на душу населення

Роки	ВВП (в USD) на душу населення			Населення (тис.) *
	на одну людину	зміна, у дол.	зміна, у %	
2013	4030,3	+173.5	+4.5%	45482.7
2014	3014,6	-1015.7	-25.2%	43721.8
2015	2115,4	-899.2	-29.8%	42836.0

* У середньому за рік

Ми бачимо негативну тенденцію в економіці, навіть не відбувається уповільнення падіння економіки. Навіть в таких тяжких умовах сьогодні для України це є незадовільний результат. З цього ми зробили висновок, що необхідно переглянути і змінити підходи до економічного курсу та моделі економіки України.

Курс теперішньої української влади направлений на перехід від змішаної до ринкової економіки. Так зробили колись більшість західних країн. Але після Другої світової війни усі країни були виснажені економічно і потребували розбудови в економіці та економічного росту. Для цього уряди країн розробляли стратегії виходу із кризи та економічного зростання. Почали змінювати умови функціонування економіки в країнах: змінювали економічні стратегії, законодавство, посилювали роль держави в економіці.

Наприклад, візьмемо успішну економічну реформу Л. Ерхарда. Вона була проведена у Німеччині після Другої світової війни. Л. Ерхард розумів, що перехід від планової економіки до ринкової буде